

PROGRAM VÝKONU REGIONÁLNÍCH FUNKCE KNIHOVEN A JEHO LEGISLATIVNÍ A FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Vít Richter
vit.richter@nkp.cz

MEZNÍKY

VEŘEJNÉ KNIHOVNY DO ROKU 1989

- zákon o veřejných knihovnách 1919
- zákon o Jednotné soustavě knihoven 1959
 - Státní knihovna ČSR na vrcholu hierarchie
 - státní vědecké, okresní a střediskové knihovny
 - střediskový systém veřejných knihoven

TRANSFORMACE VEŘEJNÉ SPRÁVY, VZNIK RF

- 1990 zrušení krajů, vznik okresních úřadu
- Převod okresních knihoven na města = rozpad systému
- 1998 + 2000 průzkumy stavu knihoven
- 2001 usnesení vlády o RF + Prostějovská výzva
 - cíle a realizace RF, aktivity, harmonogram
- **Knihovní zákon 257/2001 Sb.**

CO STANOVÍ KNIHOVNÍ ZÁKON O RF

• § 12 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

h) regionálními funkcemi funkce, v jejichž rámci **krajská knihovna a další jí pověřené knihovny poskytují základním knihovnám v kraji** především poradenské, vzdělávací a koordinační služby, budují výměnné fondy a zapůjčují výměnné soubory knihovních dokumentů a vykonávají další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb,

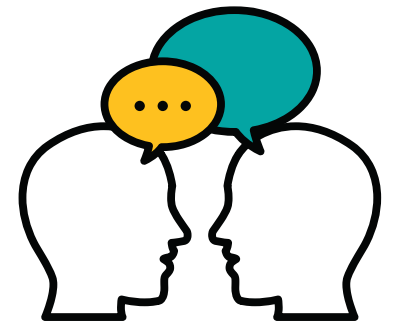
• § 9 NÁRODNÍ KNIHOVNA

g) zabezpečuje **celostátní koordinaci** regionálních funkcí a vyhodnocuje jejich plnění.

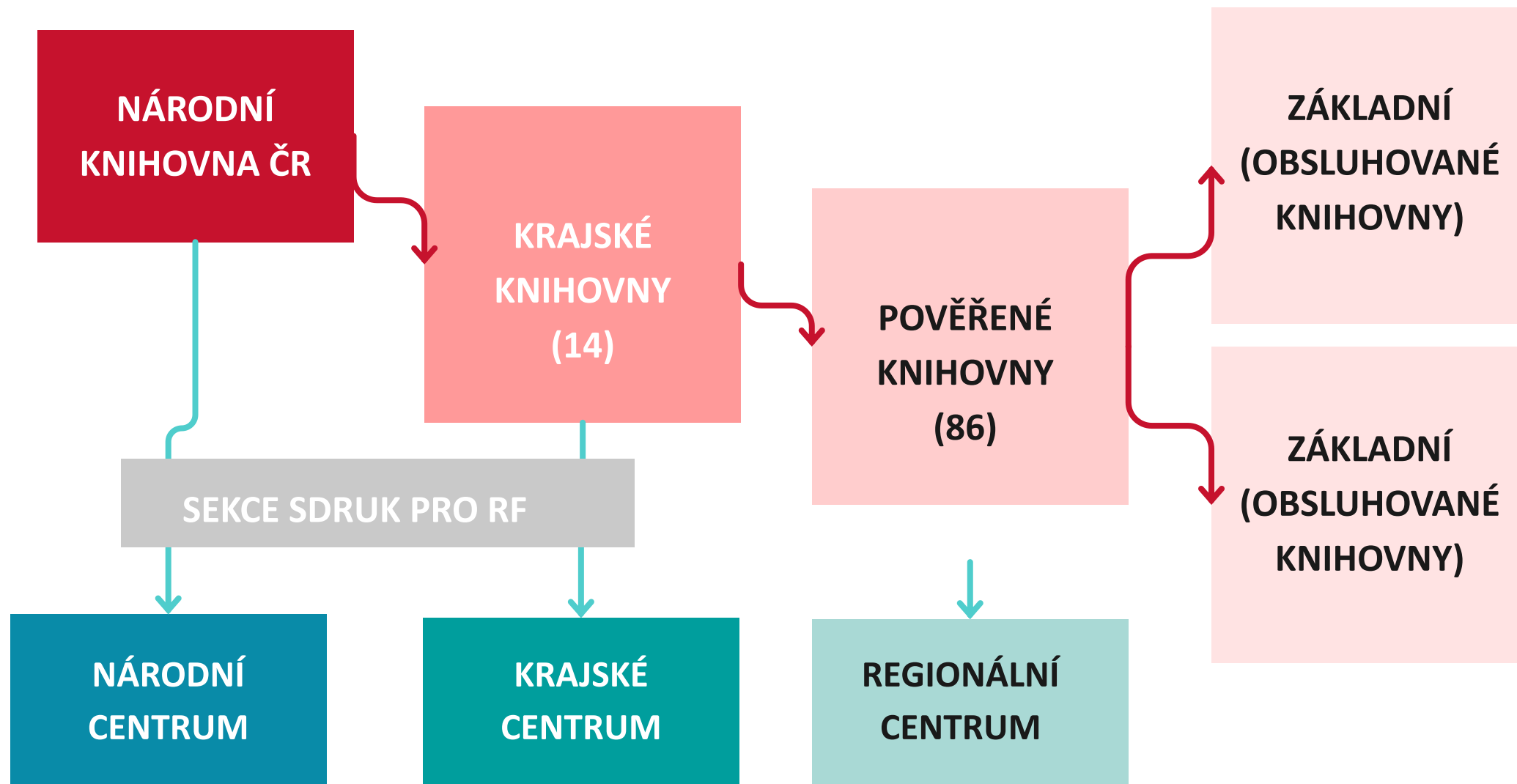
• § 11 KRAJSKÁ KNIHOVNA

(3) Krajská knihovna **plní a koordinuje plnění regionálních funkcí** vybraných základních knihoven v kraji.

Smlouva o přenesení regionálních funkcí na vybrané základní knihovny musí mít písemnou formu. Plnění regionálních funkcí a jeho koordinaci **zajišťuje kraj z peněžních prostředků svého rozpočtu.**

KDO ZAJIŠŤUJE REGIONÁLNÍ FUNKCE

STANDARD = SLUŽBY KNIHOVEN KNIHOVNÁM

1. Vymezení pojmů
2. Cíle regionálních funkcí knihoven
3. Úloha krajské knihovny
- 4. Úloha knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí**
- 5. Kritéria výběru knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí**
6. Úloha provozovatele obsluhované knihovny
7. Úloha obsluhované knihovny
8. Zásady pro rozdělení finančních prostředků na výkon regionálních funkcí knihoven
9. Standard pro výkon regionálních funkcí knihoven
10. Výkaz výkonu a financování regionálních funkcí knihoven
11. Zpráva o výkonu regionálních funkcí knihoven

CÍLE REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ

- **zajištění dostupnosti** a rozvoje VKIS ve všech místech ČR
- **vyrovnání rozdílů** v úrovni poskytování služeb, odstranění nežádoucích **diferencí mezi obcemi a kraji**
- zajištění **kvality a kontinuity** VKIS v návaznosti na potřeby uživatelů
- **účelná dělba práce a koordinace** odborných činností
- **efektivní využití** veřejných finančních prostředků
- garance průběžné **aktualizace KF** v knihovnách obecních
- udržení **odborného standardu služeb** v knihovnách regionu
- garance **kvalifikačního růstu** pracovníků knihoven

ÚLOHA POVĚŘENÝCH KNIHOVEN

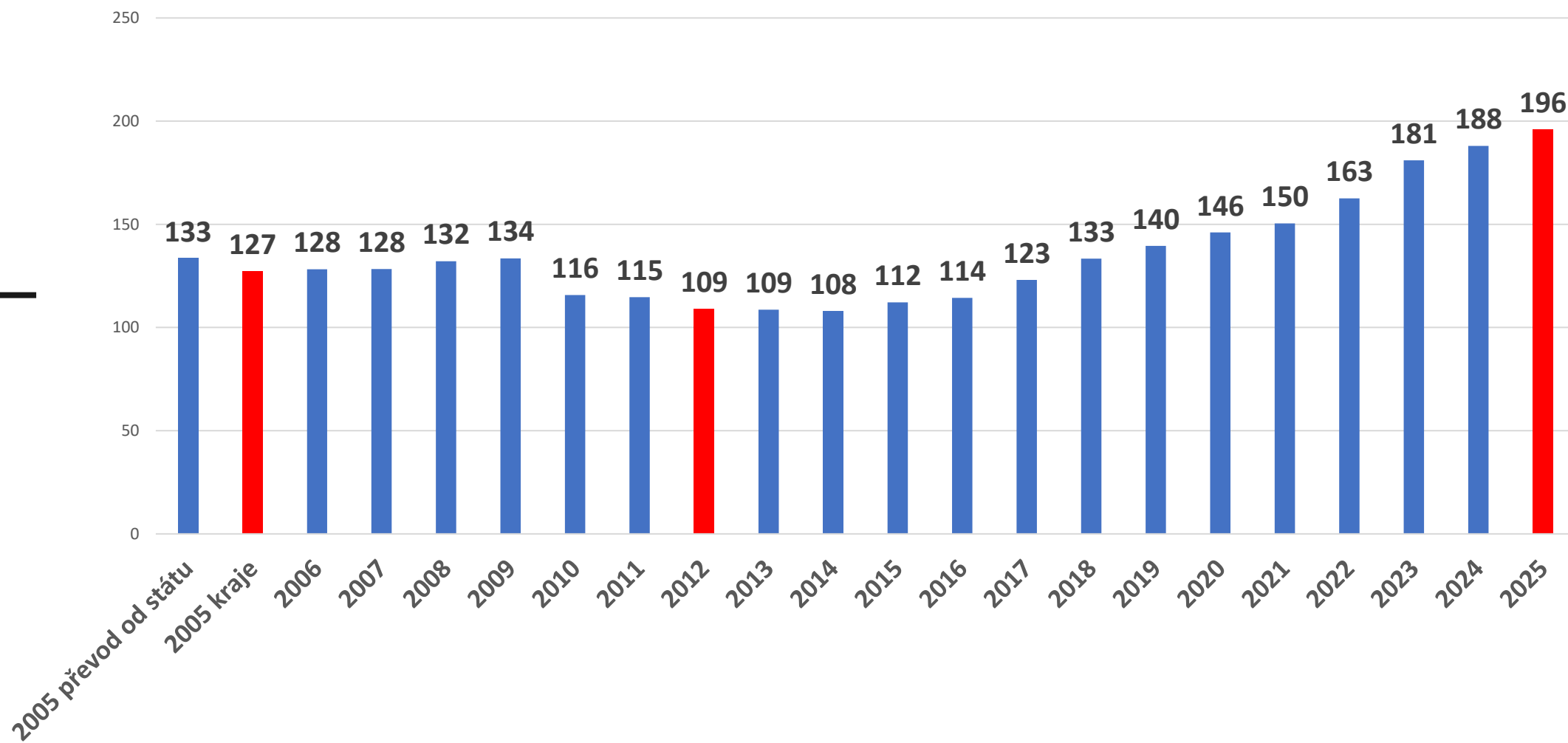
- Spolupracuje s krajskou knihovnou.
- Přípravuje a uzavírá smlouvy s obsluhovanými knihovnami.
- Zveřejňuje seznam obsluhovaných knihoven.
- Poskytuje nabídku služeb.
- Zpracovává výkaz a zprávu o výkonu a financování RF.
- Účastní se průzkumů a šetření v oblasti knihovnických služeb.
- Vede ekonomickou agendu, související s výkonem RF.
- Poskytuje metodickou pomoc
- Zajišťuje odborné knihovnické zaškolení nových pracovníků.
- Zpracovává roční statistické výkazy Kult MK (12-01) za svůj region.
- Vede prokazatelnou evidenci o poskytovaných službách.
- Propaguje příklady dobré praxe, oceňuje úspěchy.

STANDARDIZOVANÉ SLUŽBY

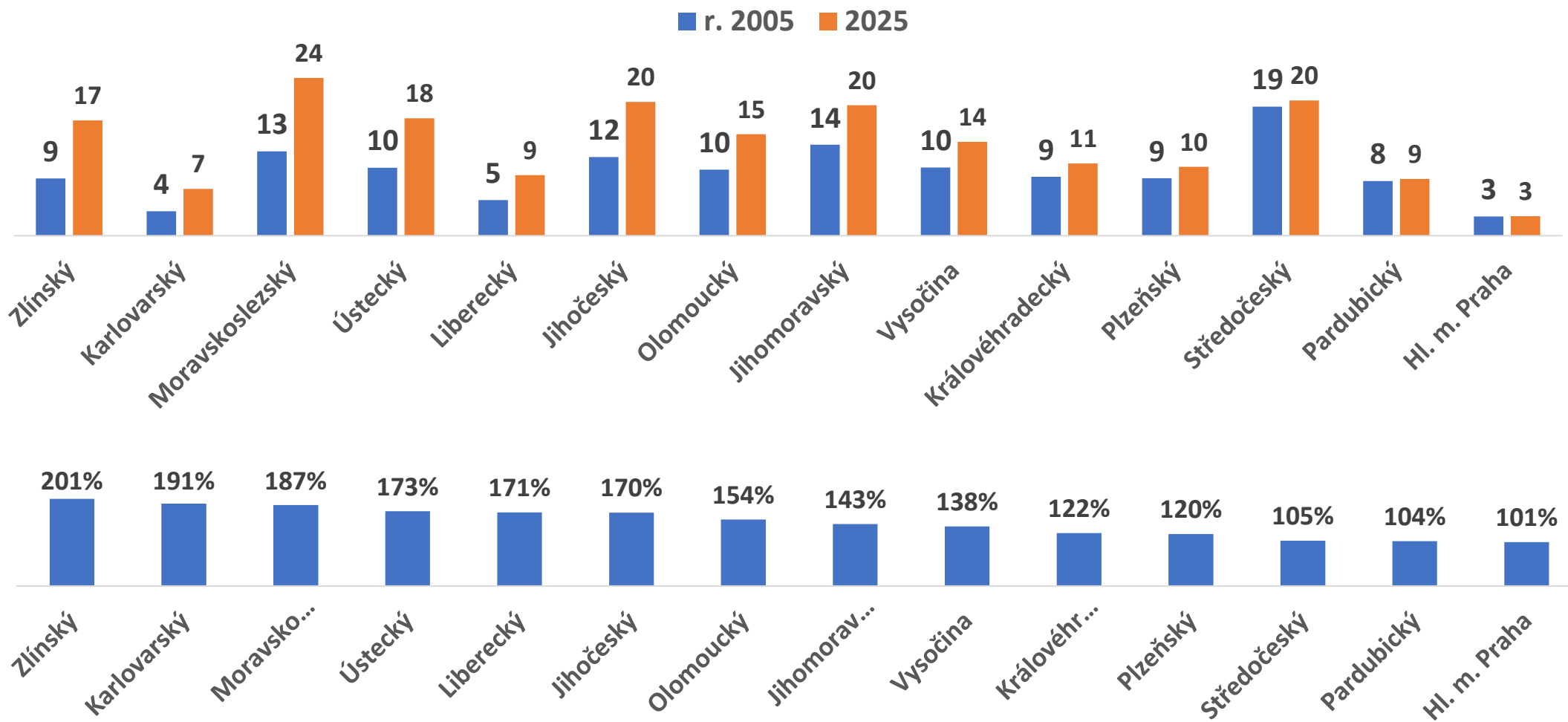
Podíl knihoven využívajících nabízené služby

• Poradenství	100%
• Statistika	97%
• Cirkulace VF	86%
• Vzdělávání	64%
• Servis AKS	50%
• Porady	36%
• Zpracování KF obcí	25%
• Revize a aktualizace KF	20%
• Nákup KF obcí	14%
• Podpora vzdělávacích, kulturních a kom.	7%

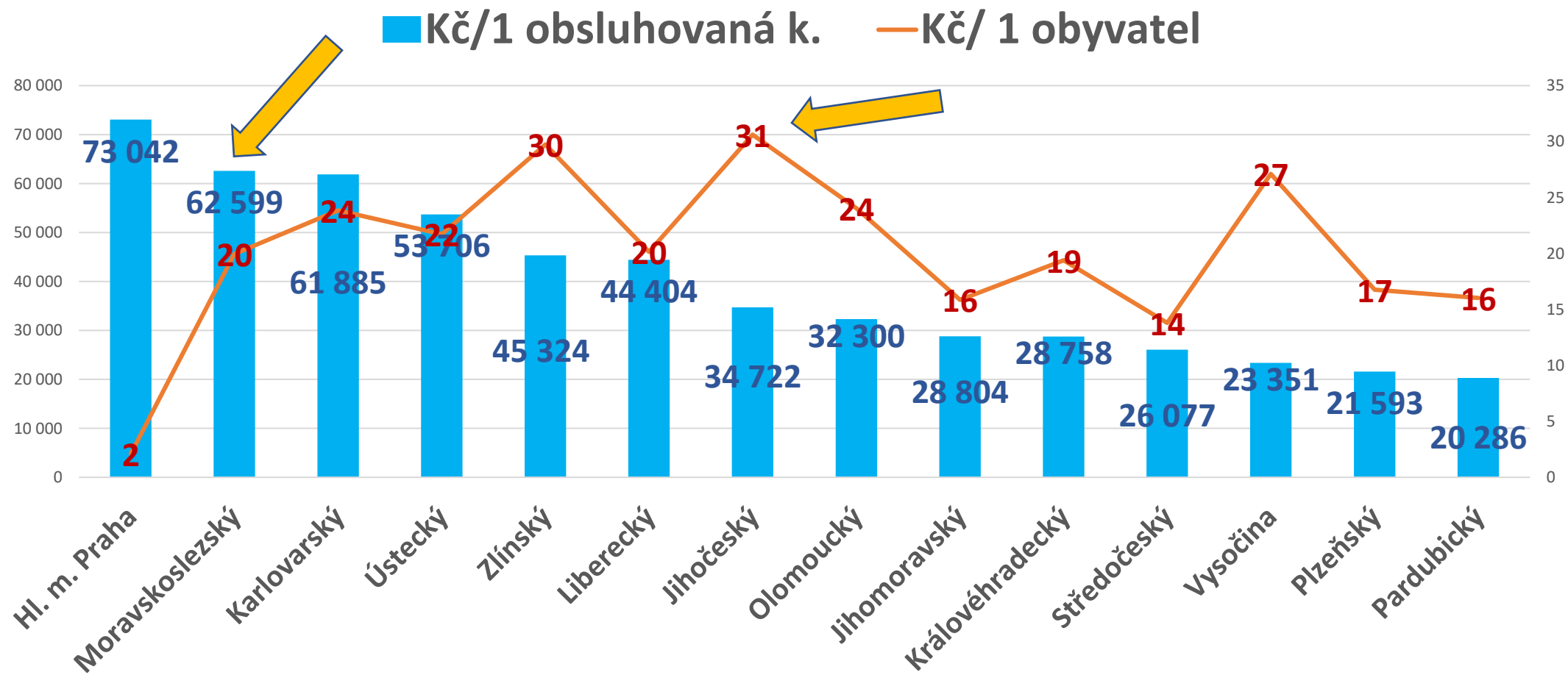
FINANCOVÁNÍ RF 2005-2025 (mil.Kč)

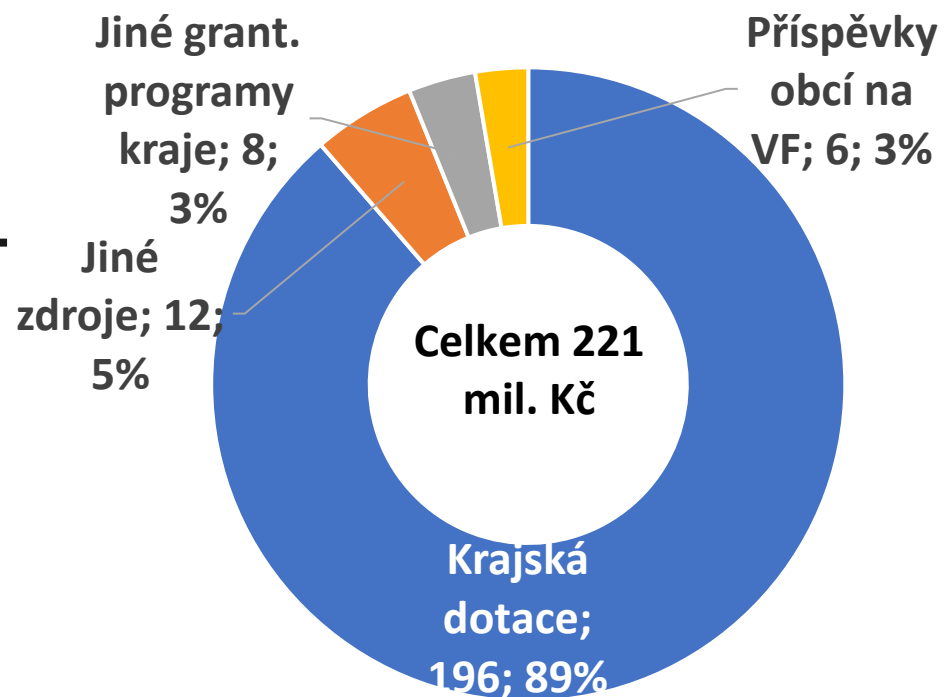
FINANCOVÁNÍ RF 2005-2025 (mil.Kč)

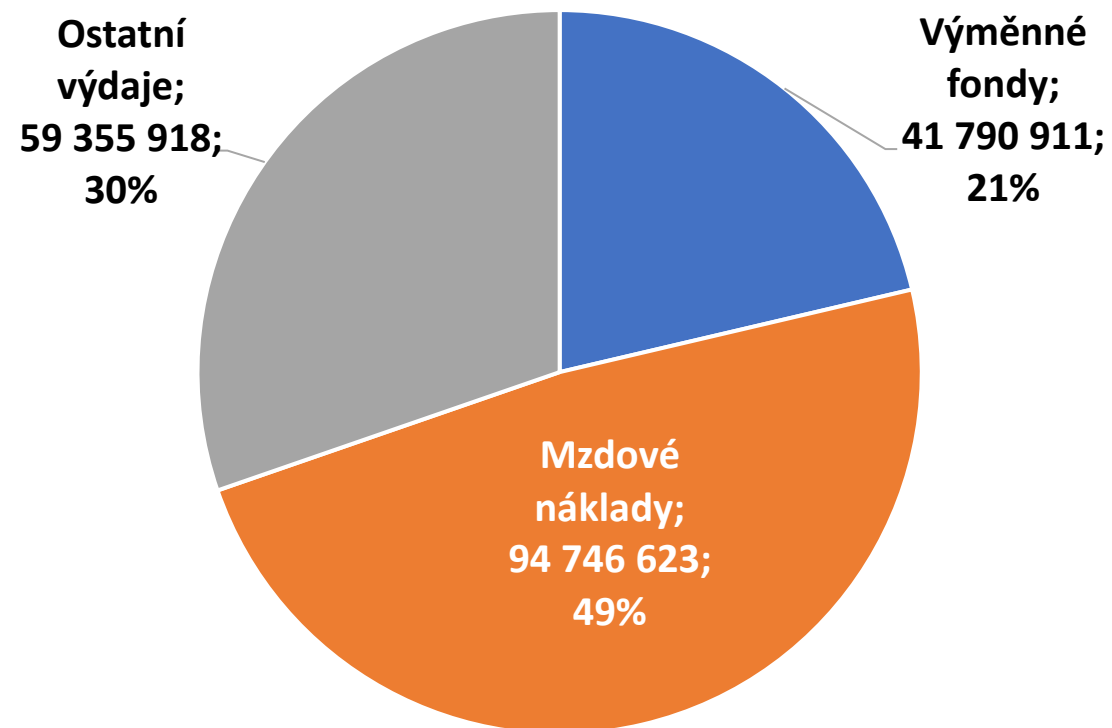
PŘEPOČET NA KNIHOVNU A OBYVATELE 2025

ZDROJE FINANCOVÁNÍ A VÝDAJE 2025 (mil.Kč)

Výdaje na RF v roce 2025 = 196 mil. Kč

EXTRÉMY A NEROVNOMĚRNOSTI

Kraj	Regiony	Knihovny	Knihovny /Regin	Úvazky	Knihovny/ Úvazek
Plzeňský	15	477	32	14	34
Moravskoslezský	13	377	29	26	15
Jihočeský	8	576	72	22	26
Jihomoravský	7	677	97	24	28
Olomoucký	7	470	67	20	23
Ústecký	7	327	47	19	18
Královéhradecký	6	375	63	16	23
Vysočina	4	601	150	17	35
Středočeský	4	776	194	24	33
Pardubický	3	419	140	8	53
Zlínský	3	380	127	18	21
Liberecký	3	204	68	10	20
Karlovarský	2	113	57	8	15
Hl. m. Praha	0	40	40	2	20
Celkem/Průměr	86	5 812	68	227	26

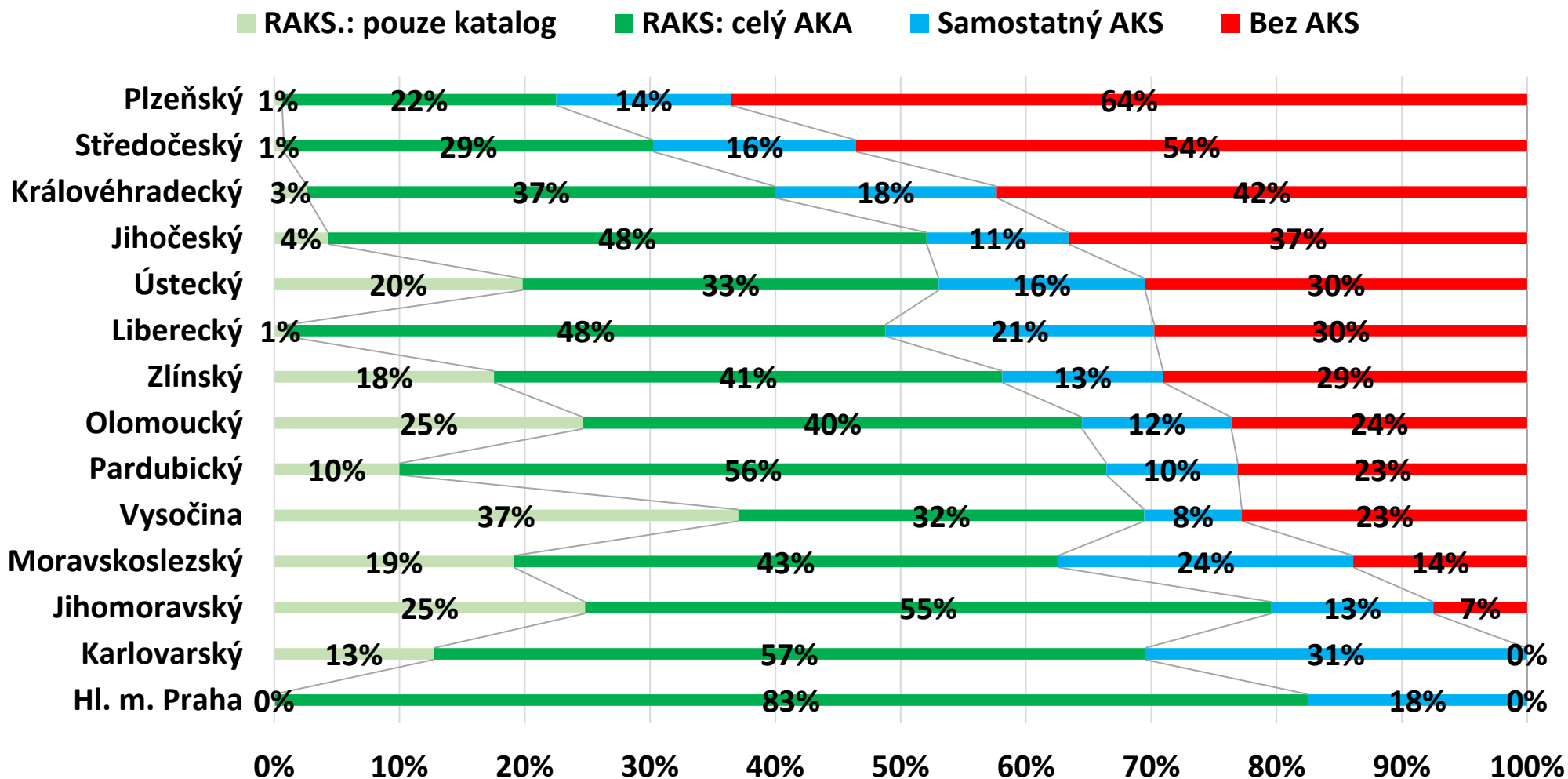
Princip rozdělení finančních prostředků:

- 55 % rozděleno podle počtu obyvatel (krajská města vyjmuta)
- 45 % rozděleno podle počtu obcí

EXTRÉMY, NEROVNOMĚRNOSTI

- Počet regionů
- Velikost regionů
- Počet obsluhovaných knihoven
- Personální zajištění
- Počet knihoven a 1 úvazek

AUTOMATIZACE KNIHOVEN A RAKS

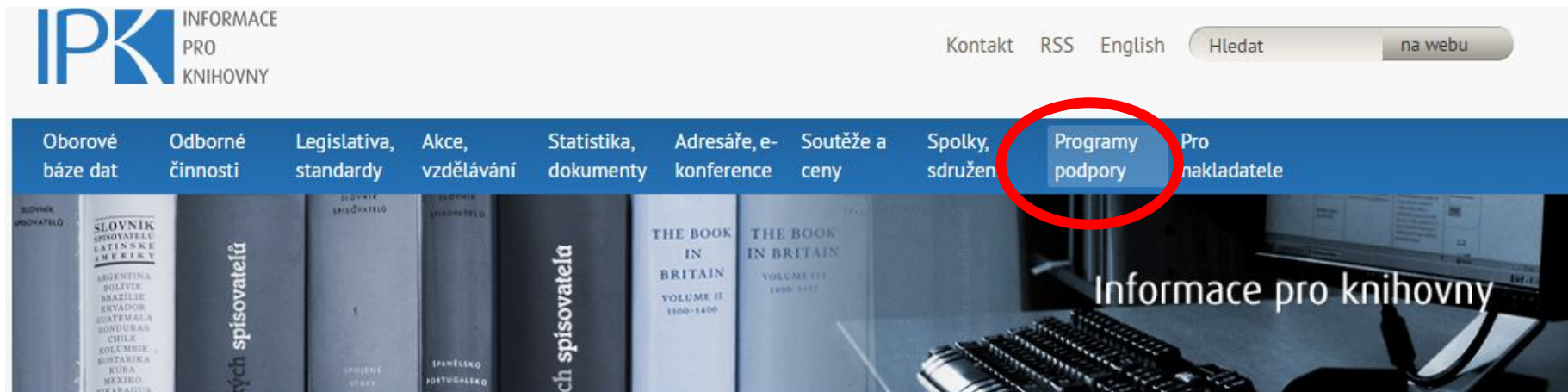
31 % knihoven nemá AKS

TRENDY

- **Přetrvávají nerovnosti a extrémny**
 - Nerovnoměrné financování
 - Nerovnoměrné zatížení – pověřené knihovny, pracovníci
 - Spoluúčast obcí ???
- **Ubývání personální kapacity – růst platů**
- **Hybridní formy poradenství a vzdělávání**
 - Celostátní koordinace vzdělávání ???
- **Pokles financování výměnných fondů**
 - Změna obsahu výměnných fondů: speciální dokumenty + e-půjčování
- **Regionální automatizované systémy**
- **Podpora vzdělávacích, kulturní a komunitních akcí**

KDE JE NAJDEME?

Nacházíte se zde: Úvod > Programy podpory > Regionální funkce veřejných knihoven

Regionální funkce veřejných knihoven

Regionální funkce knihoven, poskytované podle § 2 písm. h) zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), v platném znění[1], vycházejí z účelné dělby práce a koordinace odborných činností knihoven. Zaručují občanům dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech České republiky a přispívají k vyrovnání rozdílů v kvalitě těchto služeb obyvatelům měst a malých obcí.

- Statistický výkaz o výkonu RF za rok 2025 - formulář (.xlsx)
- Knihovní zákon, standardy, doporučení
- Adresář metodických oddělení
- Výroční zprávy o plnění regionálních funkcí v ČR
- Sdružení knihoven ČR - Sekce pro regionální funkce
- Celostátní konference "Regionální funkce knihoven"

- Programy podpory
- Regionální funkce veřejných knihoven
 - Výroční zprávy o plnění regionálních funkcí v ČR
 - Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky (2019)
 - Knihovní zákon, standardy, doporučení
 - Workshopy pro metodiky pověřených knihoven
 - Archiv
 - Workshop pro ředitele pověřených knihoven
- VISK

PROGRAM VÝKONU REGIONÁLNÍCH FUNKCE KNIHOVEN A JEHO LEGISLATIVNÍ A FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Vít Richter
vit.richter@nkp.cz

